

Актуальні проблеми розвитку підприємств в умовах нестабільної економіки : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 15 груд. 2015 року, Кіровоград / М-во освіти і науки України, Кіровоград. нац. техн. ун-т, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка та ін ; [ред. кол. : О. М. Левченко, М. В. Семикіна, О. А. Грішнова та ін.]. - Кіровоград : КОД, 2015. - 184 с. (С.91-92)

ВИЩА ОСВІТА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Котенко Тетяна Миколаївна
доцент, кандидат економічних наук
Кіровоградський національний технічний університет
м.Кіровоград, Україна

Проблема визначення та освоєння сучасного змісту освіти взагалі, вищої освіти особливо, є актуальною, як ніколи. Адже від цього залежать темпи (повільні чи прискорені) і характер (сировинно-екстенсивний чи інтенсивно-інноваційний) розвитку країни, її економіки, внутрішніх і зовнішніх суспільних відносин.

З огляду на це приєднання України до Болонського процесу, інтеграція в європейські простори вищої освіти і досліджень, прийняття прогресивного Закону України «Про вищу освіту» покликані змінити національну вищу освіту і, зрозуміло, її ключові складники і чинники – освітні програми і відповідні кваліфікації (ступені). А через них і людину, яка передовсім має бути особистістю інноваційного типу[2].

Вища освіта, дослідження та інновації відіграють вирішальну роль у підтримці соціального згуртування, економічного зростання та глобальної конкурентоспроможності. Враховуючи бажання європейських суспільств бути все більш базованими на знаннях, вища освіта стає істотною складовою соціально-економічного і культурного розвитку. Водночас, зростання вимог до навичок та компетентностей вимагає вищу освіту реагувати по-новому.

З 2005 року було досягнуто значного прогресу у забезпеченні якості, а також за іншими напрямками дій Болонського процесу, такими як рамки кваліфікації, визнання кваліфікацій і сприяння використанню результатів

навчання, причому всі вони сприяють зміні парадигми у напрямі студентоцентрованого навчання і викладання.

Вища освіта спрямована на досягнення багатьох цілей, включаючи підготовку студентів до активного громадянства, до їх майбутніх кар'єр (наприклад, сприяючи розвитку їх здатності до працевлаштування), підтримку їх особистого розвитку, створення широкої бази передових знань та стимулювання досліджень та інновацій. Забезпечення якості повинно гарантувати навчальне середовище, в якому зміст програм, навчальні можливості та матеріально-технічна база відповідають цій меті.

Заклади повинні виробити політику для забезпечення якості, яка є публічною і складає частину їх стратегічного менеджменту. Внутрішні стейкхолдери повинні розробляти і втілювати цю політику через відповідні структури і процеси, залучаючи до цього зовнішніх стейкхолдерів. Згідно визначення в вікіпедії: стейкхолдер (англ. *stakeholder*) (зацікавлена сторона, причетна сторона) — фізична особа або організація, що має права, частку, вимоги або інтереси щодо системи або її властивостей, що задовольняють їхнім потребам і очікуванням [5]

Політика забезпечення якості найефективніша, коли вона відображає взаємозв'язок між дослідженнями з одного боку та навчанням і викладанням з іншого, а також враховує національний контекст, в якому працює заклад, інституційний контекст і стратегічний підхід закладу.

Освітні програми знаходяться у центрі місії закладів вищої освіти, пов'язаної з викладанням. Вони забезпечують студентів академічними знаннями й навичками, включаючи ті, що є загальними, які можуть вплинути на особистий розвиток та можуть бути застосовані студентами у майбутніх кар'єрах.

Програми, які будуть реалізовані та впроваджені в освітній Стратегії:

- передбачають визначення загальних цілей програми, що відповідають інституційній стратегії та мають певні заплановані результати навчання;

- розробляються із залученням у цей процес студентів та інших стейкхолдерів;
- використовують зовнішню експертизу та орієнтири;
- відображають чотири цілі вищої освіти Ради Європи;
- розроблені таким чином, щоб уможливити поступовий прогрес студентів;
- визначають очікуване навантаження на студентів, наприклад, у ECTS;
- включають добре структуровані можливості практики, якщо це доречно.

Практика повина включати стажування, інтернатуру та інші періоди програми, які студенти проводять не у закладі, а дозволяють студентам отримати досвід у галузі, пов'язаній з їх навчанням;

- підлягають офіційному процесу затвердження у закладі.

Забезпечення якості у вищій освіті ґрунтується на відповідальності закладу за якість своїх програм та іншої діяльності, а отже, важливо, щоб зовнішнє забезпечення якості визнавало і підтримувало відповідальність закладу за забезпечення якості. Щоб забезпечити зв'язок між зовнішнім і внутрішнім оцінюванням якості, зовнішнє оцінювання якості включає врахування стандартів. Це може здійснюватися різними шляхами, в залежності від типу зовнішнього забезпечення якості.

Список літератури:

1. Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14 грудня 1960 року. [Електронний ресурс]. – Джерело з інтернету. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
2. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети », 2014. – 120 с.
3. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти // Постанова КМУ від 15 квітня 2015 р. № 244 [Електронний ресурс]. – Джерело з інтернету: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-п>
4. Офіційний сайт Департаменту освіти і науки Кіровоградської державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Джерело з інтернету. <http://osvita.kr-admin.gov.ua/>

5. Вікіпедія / [Електронний ресурс]. – Джерело з інтернету.
<https://ru.wikipedia.org/wiki/Стейкхолдер>
6. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) / [Електронний ресурс]. – Джерело з інтернету.
http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2013/06/ESG_3edition-2.pdf